

BRASSIFUTIKSEN kulta-aikojen rakastetuin pelaaja ei ollut *O Rei* (suomeksi kuningas) eli Pelé vaan Garrincha. Hän pystyi kääntämään syntymävikansa – vasen jalka oli taipunut ulospäin, oikea sisäänpäin – edukseen jalkapallokätällä. Häntä kutsuttiin kansan riemuksi – *Alegrie do povo*. Tähän lempinimeen saattoi vaikuttaa myös se, että Garrinchan kulmikas kävelytyyli muistutti epäilyttävästi Charlie Chaplinin kulkurihahmon esteettistä liikekieltä.

Garrincha purki kehon yksiulotteisuuden ikeestä ja antoi sille villiä, dionyysistä elinvoimaa. Runoilija Vinicius de Moraes kutsui Garrinchaa ”väärsääriseksi enkeliksi”. Toinen sanan käytön mestari Paolo Mendes Campos kirjoittaa Garrinchasta: ”Kuten enkelin koskettava runoilija, kuten säveltäjä, joka seuraa taivaista melodiaa, kuten rytmin pauloissa oleva tanssija, Garrincha pelaa jalkapalloa vaistonvaraisesti ja taianomaisesti: luontevasti ja spontaanisti”. Garrinchan käyrät jalat, hoiperteleva liikehdintä ja ennakoimaton pallonkäsittelykyky oli yksi esimerkki siitä kehon estetiikasta ja rytmistä, joka särki iloisuudellaan ja eloisuudellaan symmetrisen liikkeen ja suoritusihanteen esteettiset rajat. Garrincha toimi pelikentällä odottamattomasti. Jalkapalloromantikko Eduardo Galeano kuvaa Garrinchan maalia Fiorentinaa vastaan Brasilian valmistautuessa vuoden 1958 MM-kisoihin: ”Garrincha tunkeutui rangaistusalueelle, jätti yhden puolustajan seisomaan ja irtautui kahdesta muusta. Kierrettyään maalivahdin hän huomasi maaliviivalla vielä yhden pelaajan. Garrincha oli laukaisevinaan, sitten ei ollut laukaisevinaan, teeskenteli ampuvansa nurkkaan, jolloin puolustajaraukka törmäsi nenä edellä maalitolppaan. Sillä välin maalivahti oli ehtinyt väliin. Garrincha pisti pallon maaliin hänen jalkojensa välistä.”

Garrinchan kehossa maailma leikki. Sen pilkkanauru kohdistui mekanistista suorittamista julistavaan arkiseen olemiseen. Hän sai katsojat nauramaan – etenkin kun hän näytti pelaavan huvin vuoksi ilman suorituspaineita. Olennaista Garrinchan suuressa suosiossa oli, että hänen liikekielensä yhdistettiin leikin ohella poliittisia ulottuvuuksia. Useat brasilialaiset ja erityisesti favelojen asukkaat eivät voineet kuvitella parempaa näkyä: Isokokoinen, erinomaisesti valmennettu ja taktisesti taitava sekä ankaran dieetin läpikäynyt valkoinen eurooppalainen puolustaja, joka vaikutti hölmöltä, aliravitun, käyräjalkaisen ja pelityyliltään anarkistisen mustan laitalinkin musertavan taiteellisuuden edessä. Garrinchan pelitapa osoitti monelle, että brasilialaiset arvot ovat parempia kuin eurooppalaiset. Hänen kauttaan paikalliset kokivat myös olevansa nokkelampia ja ovelampia kuin eurooppalaisten siirtomaaisäntien jälkeläiset.